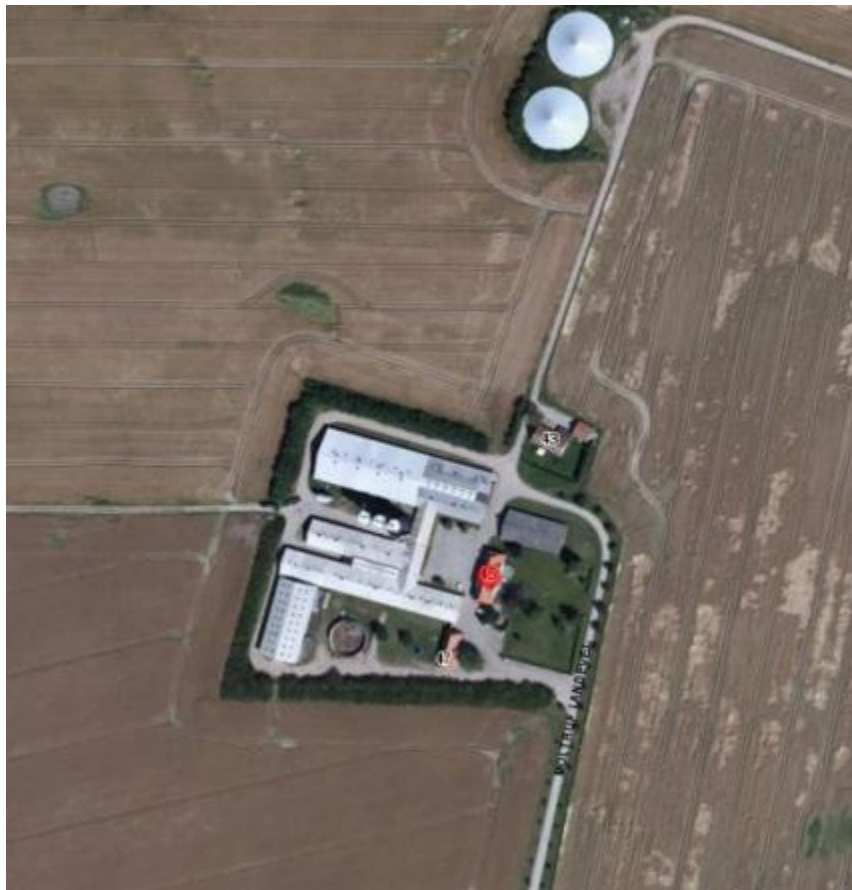

Revurdering af miljøgodkendelse Bramhalevej 45, 6100 Haderslev

Jf. § 41 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

(LBK nr. 1486 af 04/12/2009)

09. december 2014

Haderslev Kommune

Datablad

Revurdering af miljøgodkendelse, jf. § 41 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (LBK nr. 1486 af 04/12/2009).

Ansøger	Ellen Lykke Bramhalevej 45 6100 Haderslev 74524817 E-mail elbramhale45@gmail.com	Bedriftsoplysninger "Bramhale" Bramhalevej 45 6100 Haderslev CVR nr. 31529824 CHR nr. 94996 Ejerlav Bramdrup, Moltrup
Konsulent	Marina Berndt Sønderjysk Landboforening Billundvej 3 6500 Vojens 73202600 mmb@slf.dk	Matrikel nr. 14
Sags nr.	14/14762	
Sagsbehandler	Anne-Lene Jørgensen Natur og Landbrug, Haderslev Kommune	
Kvalitetssikring	Håkon Karlsen Natur og Landbrug, Haderslev Kommune	

Indhold

1	Afgørelse om revurdering af miljøgodkendelse	4
2	Offentlighed og høring	5
3	Baggrund og retsgrundlag	8
3.1	Ikke-teknisk resume.....	8
3.2	Husdyrbrugets ophør	8
4	Bedste anvendelige teknik	9
4.1	Vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak og fosfor	9
4.2	BAT foder.....	11
4.3	BAT staldsystemer.....	12
4.4	Opbevaring af husdyrgødning	13
4.5	Energi og vand.....	15
4.5.1	Energiforbrug	15
4.5.2	Vandforbrug	16
4.6	Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning	17
4.7	Ammoniakfordampning fra anlæg til kategori 1 og 2-natur	19
4.8	Management.....	20
5	Gener fra husdyrbruget.....	22
6	Vilkår fra eksisterende miljøgodkendelse	23
7	Bilag	26

1 Afgørelse om revurdering af miljøgodkendelse

Husdyrbruget navn på bedrift eller adresse har en godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 fra den 22. december 2005, som omfatter de eksisterende anlæg samt dyreholdet på ejendommen. Da der er forløbet 8 år siden denne miljøgodkendelse blev givet revurderes den nu i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens § 39, jf. 41¹.

Denne revurdering er ikke en ny godkendelseshandling, men bygger på den eksisterende godkendelse. Igennem revurderingen har Haderslev Kommune skærpet den oprindelige godkendelses vilkår igennem påbud efter husdyrgodkendelseslovens § 39. Disse påbud er meddelt jf. husdyrgodkendelseslovens § 40, hvis der er fundet forurening, som går ud over det, som blev vurderet på godkendelsestidspunktet, hvis der er en bedre tilgængelig teknik, som kan nedbringe emissioner fra husdyrbruget, uden at det medfører uforholdsmæssige store omkostninger eller hvis der er tilgængelige teknik eller processer, som kan forbedre driftssikkerheden.

Pligten til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2, gælder ikke for revurderingsafgørelser, jf. § 8, stk. 6². Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret. Heller ikke bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug giver hjemmel til at bestemme, at bekendtgørelsens³ beskyttelsesniveau, jf. §§ 9-11 og bilag 3 og 4, skal gælde i revurderingssager. Krav i forbindelse med revurdering af hensyn til den omkringliggende natur gennemføres derfor i overensstemmelse med princippet om Bedste Anvendelige Teknik (BAT), samt i forhold til ammoniakdeposition til nærmeste kategoriserede naturområde.

De påbud, som Haderslev Kommune opstiller i forbindelse med revurderingen af dette husdyrbrug fremgår af de følgende afsnit. Disse påbud kan påklages, som det fremgår af klagevejledningen under afsnit 2. Vilkår fra den oprindelige godkendelse, og som er gentaget i denne revurderings afsnit 6, kan ikke påklages. I afsnit 6 beskrives endvidere hvilke vilkår som fjernes fra den oprindelige miljøgodkendelse, hvis de for eksempel erstattes af nyere lovgivning. En samlet oversigt over vilkår og påbud findes i Bilag 2. Husdyrbrugets ejer varsles disse påbud i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens § 58 i forbindelse med at udkastet til revurdering sendes i høring ved ejer og eventuelle parter.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der er meddelelsespligt. Det er kommunen, der vurderer, om fremtidige ændringer af bedriftens dyrehold eller staldindretning, opførsel af nye stalde eller opbevaringsanlæg skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen. Ændringer i ejerforhold skal ligeledes anmeldes til kommunen.

Jævnfør § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, så skal en miljøgodkendelse regelmæssigt og mindst hvert 10 år tages op til revurdering, eller senest 4 år efter nye BAT konklusioner. Haderslev Kommune forventer at revurdere husdyrbruget igen senest i 20xx.

---

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug - [LBK nr 1486 af 04/12/2009](#)

² Rådets direktiv nr. 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EF habitatdirektivet)

³ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug - [BEK nr. 1280 af 08/11/2013](#)

2 Offentlighed og høring

I dette afsnit gøres der rede for inddragelsen af offentligheden i forbindelse med denne afgørelse, herunder også lovpligtige høringer.

Forannoncering om opstart af revurdering

Opstart af revurdering blev offentliggjort på kommunens hjemmeside www.haderslev.dk -> Politik og Dialog -> Høringer og afgørelser den 02. september 2014.

Der indkom ingen bemærkninger.

Høring af udkast til revurdering

Ejer selv, forpagter samt eventuelle parter der har anmodet om orientering i sagen blev orienteret om ansøgningen om miljøgodkendelse den 27. oktober 2014 med en frist på 2 uger til at indsende bemærkninger.

Denne høring udgør endvidere høringsperioden for varsel af påbud jævnfør husdyrgodkendelseslovens § 58.

Kommunen modtaget ingen henvendelser i høringsperioden.

Offentliggørelse og klagevejledning

Revurdering af miljøgodkendelsen af Bramhalevej 45, 6100 Haderslev i henhold til § 41 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive annonceret den 09. december 2014 på kommunens hjemmeside www.haderslev.dk -> Politik og Dialog -> Høringer og afgørelser.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Haderslev Kommune i hænde senest tirsdag den 06. januar 2015, kl. 15.00. Ejer vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. En klage skal være skriftlig og gerne elektronisk. Inden klagefristen udløber, skal klagen være modtaget af Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 1., 6100 Haderslev eller teknikmiljoe@haderslev.dk. Derefter videresender kommunen klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, som er klagemyndighed.

Der er fastsat et klagegebyr på 500 kr. Bliver gebyret ikke betalt til tiden, vil klagen ikke blive behandlet. Gebyret bliver opkrævet af Natur- og Miljøklagenævnet, og det bliver tilbagebetalt, hvis et eller flere af følgende forhold gør sig gældende:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse skal ændres eller ophæves.
- Klageren får helt eller delvist medhold i klagen, eller
- Klagen bliver afvist på grund af, at klagefristen ikke er overholdt, eller hvis klager ikke er berettiget til at klage, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Se evt. vejledning om gebyrbetaling på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens⁴ § 4 er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøgodkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ejer, Ellen Lykke, Bramhalevej 45, 6100 Haderslev, e-mail: elbramhale45@gmail.com
- Kontaktperson og forpagter, Nis Skau, Skovgårdvej 15, 6500 Vojens, e-mail: nisskau@gmail.com
- Ansøgers konsulent: Marina Berndt, Sønderjysk Landboforening
e-mail: mmb@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København N
e-mail: dnhaderslev-sager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til kommunens hjemmeside:

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

---

⁴ Lov om offentlighed i forvaltningen – [LOV nr 606 af 12/06/2013](http://lov.nu/606/af/12/06/2013).

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund, Tom Donbæk, Vestergade 25, 6510 Gram
e-mail: td@ledon.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

3 Baggrund og retsgrundlag

I dette afsnit gøres der rede for eventuelle ændringer, der har været på ejendommen siden den miljøgodkendelse, som revurderes, blev givet. Endvidere tages der stilling til husdyrbrugets ophør.

3.1 Ikke-teknisk resume

Det miljøgodkendte husdyrbrug

Der er i miljøgodkendelsen af 22. december 2005 givet tilladelse til et dyrehold på 500 søer, 12.500 smågrise og 6.980 slagtesvin (30-102 kg), svarende til 387,1 DE, beregnet efter daværende beregningsmetoder.

Oplysninger fra ansøger, som baggrund for revurdering af miljøgodkendelsen, er indsendt til Haderslev Kommune den 29. august 2014.

Ændringer af det miljøgodkendte landbrug:

Den 27. januar 2012 har ejendommen via anmeldesystemet, § 19d, fået tilladelse til at ændre dyreholdet fra ovenstående til:

875 stk søer, 27.900 smågrise (7,2-30 kg), svarende til 331,69 DE efter den i 2012 gældende beregningsfaktor, hvilket husdyrbruget virdereføres med.

Ændringerne er ikke vurderet godkendelsespligtige, jf. husdyrgodkendelsesloven⁵.

3.2 Husdyrbrugets ophør

Haderslev Kommune stiller påbud om oprydning i forbindelse med bedriftens ophør, så risiko for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand.

Det er kommunen, som vurderer, om foranstaltningerne er tilstrækkelige og om en tilfredsstillende stand er opnået inden for en rimelig tidsfrist.

Påbud

- 1) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 2) Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages en oprydning, som kan accepteres af Haderslev Kommune, herunder tømning af gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. rengøring af staldanlæg og bortskaffelse af kemikalier og sprøjtemidler til godkendt modtager mv. Alle staldafsnit og opbevaringsanlæg skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning. Alle opbevaringsanlæg til foder skal tømmes. Gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til de øvrige bygninger og som tages ud af brug, skal fjernes. Alle olietanke der anvendes i forbindelse med driften af staldene skal tømmes. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

---

⁵ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 1486 af 04/12/2009](#).

4 Bedste anvendelige teknik

I dette afsnit redegøres der for, at husdyrbruget lever op til bedste anvendelige teknik i overensstemmelse med husdyrgodkendelseslovens § 39⁶.

4.1 Vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak og fosfor

Ejers oplysninger

Vejledende BAT-emissionskrav

Beregningen er lavet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi (BAT) (MST maj 2011).

875 søer i eksisterende stalde:

Løbeafdeling, delvis spaltegulv, individuelt opstaldning

350 årssøer x 1,74 kg N pr. årssø = 609 kg N

Drægtighedsafdeling, løsgående delvis spaltegulv

525 årssøer x 2,11 kg N pr. årssø = 1.107,75 kg N

Farestald med delvis spaltegulv

875 årssøer x 0,75 kg N pr. årssø = 656,25 kg N

27.900 smågrise (7,2 – 30 kg.) i eksisterende stalde

Korrektion på vægt: $((30-7,2) \times (13,01 + 0,177 \times (30 + 7,2)))/492 = 0,909$

27.900 smågrise x 0,043 kg. N/gris x 0,909 = 1.090,52 kg N

Vægtkorrektion:

$(32 - 7,2) \times (20,95 + 0,177 \times (32 + 7,2))/628 = 1,1$

BAT-emissionsgrænseværdien er dermed i alt: 3.463,52 kg N

Ovenstående er den teoretiske værdi. Der henvises til bilag med BAT-redegørelse for beskrivelse bedriftens faktiske niveau inkl. økonomiske beregninger og fravalg af BAT.

BAT Fosfor

BAT-niveauet for fosfor for det aktuelle projekt er beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med henholdsvis konventionelt hold af søer med pattegrise ved fravæning (gyllebaserede staldsystemer), konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede

⁶ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 1486 af 04/12/2009](#).

staldsystemer) samt konventionel produktion af slagtesvin 30-102 kg (gyllebaserede staldsystemer) fra 2011.

Emissionsgrænseværdien for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af henholdsvis søer med pattegrise, smågrise samt slagtesvin er individuel for hver dyretype.

Antal dyr	DE*	Max. kg P/DE ab lager*	Beregning	Max. tilladte kg P ab lager
875 søer	202,98	23 kg	202,98 x 23	4.668,54
27.900 smågrise	128,77	27,8 kg	128,77 x 27,8	3.579,8
Total	331,75			8.249,3

* DE er udregnet med udgangspunkt i de faktuelle vægtintervaller. Det vurderes, at de afvigende vægtintervaller vil have så lille indflydelse på husdyrgødningens P-indhold ab lager, at der ikke korrigeres men udelukkende anvendes værdien i MST vejledende emissionsgrænseværdier for P for hver dyretype.

Emissionsgrænseværdien for fosfor for det aktuelle projekt må dermed max. være på 8.246,5 kg P ab lager.

Det aktuelle projekt ligger ifølge ansøgningen på 8.250,96 kg P ab lager og dermed er BAT med hensyn til fosfor overholdt.

Følgende tiltag er valgt for t leve op til BAT

- Overdækning af to gyllebeholdere på 3.000 m³
- 4,65 gram P/FE

Haderslev Kommunes vurdering

Ansøger har redegjort for, at husdyrbruget lever op til bedste anvendelige teknik (BAT), idet emissionsgrænseværdien for henholdsvis ammoniak og fosfor er overholdt.

Ammoniak

Den beregnede ammoniakgrænseværdi er beregnet til 3.463,52 kgN/år. Det indsendte materiale viser en ammoniakemission fra stalde og lagre på 3.455,80 kgN/år. Derved er det beregnede BAT niveau for ammoniak overholdt med 7,72 kgN/år.

For at overholde den beregnede BAT emissionsgrænseværdi, har ejer valgt at overdække 2 gyllebeholdere på hver 3.000 m³ med fast overdækning i form af teltdug.

Det valgte tiltag, giver en ammoniakreduktion på 114,00 kgN/år pr. gyllebeholder, samlet 228 kgN/år. Tiltaget fastholdes ved nedenstående påbud (vilkår) i kapitel 4.4.

Fosfor

Det beregnede BAT niveau for fosfor er 8.249,34 kgP/år. Det indsendte materiale viser et fosforindhold i gødningen på 8.250,96 kgP/år. Derved er det beregnede BAT niveau for P overholdt med en minimal overskridelse på -1,66 kgP, hvilket vurderes at være en bagatel.

Der er brugt reduceret fosforindhold i søernes foder, fra standard 4,80 til 4,65 gram P pr. FE, som virkemiddel for at efterkomme BAT niveauet for fosfor, og der stilles påbud for at fstholde dette i kapitel 4.2.

4.2 BAT foder

Ejers oplysninger

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

- Der anvendes hjemmeblandet foder (vådfoder) indeholdende fytase.
- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Ud fra ovenstående vurderes det, at fodringen lever op til BAT

Haderslev Kommunes vurdering

Der er brugt reduceret fosforindhold i søernes foder, fra standard 4,80 til 4,65 gram P pr. FE, som virkemiddel for at efterkomme BAT niveauet for fosfor, og der stilles påbud i overensstemmelse med miljøstyrelsens standardvilkår opsat i Teknologibladet "fosforindhold i sofoder" fra 31.05.2011. Det valgte tiltag fastholdes med nedenstående påbud (vilkår).

Maksimal kg P ab dyr for årssøer:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø må maks. være} = (FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) =$$

$$(1.540 \text{ FE} \times 4,65 \text{ g fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (28,8 \text{ fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt på } 7,2 \text{ kg} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = 5,33684 \text{ kg P pr. årssø}$$

Påbud

3) Den totale mængde P ab dyr pr år beregnet som P ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end **5,33684 kg P pr. år pr årssø**.

$$P \text{ ab dyr pr. årssø må maks. være} = (FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ fosfor pr. FE})/1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

4) Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal årssøer
- grise pr. årssø
- fravænningsalder og -vægt
- foderforbrug
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i foderblandingerne.

- 5) På baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.
- 6) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 7) Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.3 BAT staldsystemer

Ansøgers oplysninger

Løbeafdeling

Individuel opstaldning m. delvist spaltegulv

Dette staldsystem er dyrevelfærdsmæssigt at foretrække, idet søerne har hver deres sengebås, hvor de kan spise og slappe af i fred for dominerende søer (dette mindsker risikoen for at søen aborterer). Delvist spaltegulv minimerer desuden ammoniakfordampningen i stalden.

Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm på det faste gulv og søerne får dermed rodemateriale, som ikke øjeblikkeligt forsvinder ned mellem spalterne.

Drægtighedsafdeling

Løstgående, delvist spaltegulv

Fordelen ved løstgående søer på delvist spaltegulv er muligheden for at tildele halm på det faste gulv, der medvirker til et tørt miljø, og endvidere give beskæftigelse til søerne. Desuden vil et delvist spaltegulv medvirke til at man kan sænke temperaturen i stalden, hvilket vil sænke ammoniakkoncentrationen i stalden og dermed give et bedre arbejdsmiljø.

Til slut giver delvist spaltegulv en reduktion i ammoniakfordampningen fra gyllens overflade, som har en positiv indvirkning på den omgivende natur.

Fareafdelingen

Faresti med delvist spaltegulv.

Denne staldtype lever op til BAT jævnfør Gr.nr.: 106.02-51. Fordelene er ved delvist spaltegulv er at pattegrisenes velfærd tilgodeses, idet fast gulv er mere skånsomt sammenlignet med fuldspaltegulv. Endvidere giver delvist spaltegulv mulighed for anvendelse af strøelse, hvilket ikke er muligt ved fuldspaltegulv. Farestien har herved et tørt miljø for pattegrisene, hvorved der kan opretholdes et lavt smittepres i farestien.

Til slut har delvist spaltegulv den fordel at ammoniakfordampningen reduceres.

To-klimastald med delvist spaltegulv

Denne staldtype opfylder kravene om BAT jævnfør Gr.nr.: 106.03-52. Fordelene ved systemet er at temperaturen i to-klimastalden kan sænkes 4-6 grader, sammenlignet med en almindelig stald, og dermed opnås en lavere ammoniakkoncentration og der spares energi til opvarmning. Desuden giver den lavere temperatur i stalden et bedre arbejdsmiljø.

Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm i stiens lejeareal der vil medvirke til et tørt miljø, og give beskæftigelse til smågrisene.

Haderslev Kommunes vurdering

Idet det generelle ammoniakreduktionskrav overholdes, stiller kommunen ikke påbud (vilkår) vedr. staldindretning.

4.4 Opbevaring af husdyrgødning

Ejers oplysninger

Opbevaring af flydende gødning

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gyllen kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

Følgende procedure følges ved opbevaring af gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Gyllebeholderen kontrolleres ved 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, for at identificere eventuelle utætheder i beholderens bund og vægge.
- Gyllebeholderen har ingen spjæld, så gyllen pumpes derfor op under tilsyn.
- Beholderen er overdækket med et naturligt flydelag/halm.
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.
- Senest 14 dage efter udbringning af gylle genetableres flydelaget på gyllebeholderen.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til gældende krav.
- Kontakter til gyllepumpen er etableret således, det ikke er muligt for uvedkommende eller ved uheld at aktivere pumpen (der skal tændes to steder).
- Eldreven pumpe afbrydes ved hovedtavlen, når den ikke anvendes og ikke er under opsyn.
- Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere. Der anvendes en gyllevogn påmonteret en sugekran/traktorpumpe ved påfyldning af gyllevogn fra gyllebeholder.
- Der er fast overdækning af to gyllebeholdere på 3.000 m³. Dermed er der ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter i forbindelse med udkørsel af gyllen

Det vurderes, at ansøger opfylder BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Opbevaring af fast gødning

Der opbevares ikke fast gødning på ejendommen.

Haderslev Kommunes vurdering

Opbevaringskapacitet

Der produceres 9.303,2 m³ flydende husdyrgødning og ikke fast husdyrgødning. Den medsendte kapacitetserklæring viser, der er opbevaringskapacitet i ejendommens gyllebeholdere på i alt 7.600 m³ svarende til 9,8 måneder. Herved er lovkravet om 9 måneders opbevaringskapacitet overholdt. Idet 2 gyllebeholdere er overdækket med teltdug, tilføres disse ikke regnvand. Gyllebeholder på 1000 m³ har ikke teltdug, men har flydelag. Teltoverdækning bruges som virkemiddel for ammoniakreduktion.

Det vurderes, at opbevaringskapaciteten til husdyrgødning og spildevand er tilstrækkelig, jævnfør den medsendte beregning.

Gyllebeholder - overdækket

For at kunne leve op til de vejledende emissionsgrænseværdier har ansøger beskrevet at LA 160065 og LA 16006, gyllebeholder på hver 3000 m³, bliver overdækket med telt for at mindske udledningen af ammoniak.

Ejer beskriver, at den samlede ammoniakemission således vil falde med 228 kgN i forhold til den eksisterende produktion. Dette fastholdes gennem påbud.

Gyllebeholder – flydelag

Husdyrbrugets gyllebeholder på 1000 m³, har naturligt flydelag, hvilket Haderslev Kommune vurderer som værende i overensstemmelse med BAT, idet husdyrgødningsbekendtgørelsen⁷ overholdes.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20, stk. 6 er krav om, at der føres løbende og regelmæssig logbog, som dokumentation for, at overdækningen er tæt.

Risici i forbindelse med opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Det vurderes, at kan opstå risiko for forurening som følge af uheld med spild af husdyrgødning til følge, hvorfor der stilles påbud om, at opbevaring og håndtering af husdyrgødning skal være indeholdt i en beredskabsplan for husdyrbruget – se afsnit 4.6.

Risici vurderes ud fra, at der er ca. 400 meter til rørlagt vandløb og markdræn, der er ca. 1,4 km til et åbent vandløb.

Påbud

- 8) Gyllebeholder nr LA - 160065 og LA - 160066, skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med invendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle samt fjernelse af bundfald. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter

---

⁷ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr 853 af 30/06/2014](#)

skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Kommunen underrettes straks herom. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter

- 9) Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.5 Energi og vand

4.5.1 Energiforbrug

Ejers oplysninger

Energi

- I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør.
- Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringsystemet.
- Udendørs lys er dagslysstyret eller/samt med bevægelsessensor.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Ventilatorerne rengøres for derved at sikre effektiv drift med mindst mulig friktion.
- Staldene er med undertryksventilation, som er det mest strømbesparende mekaniske ventilationssystem.

Det årlige energiforbrug er ca. 201.500 kWh.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at regelmæssigt opsyn og vedligeholdelse af energiforbrugende installationer er at betragte som BAT.

Påbud

10) Husdyrbrugets energiforbrug (el, diesel og fyringsolie) skal årligt aflæses og registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende. Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

11) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.

4.5.2 Vandforbrug

Ejers oplysninger

Vand

- Der anvendes drikkenipler placeret i drikkebrug.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene sættes i blød før de vaskes med højtryksrensere med koldt vand.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide.
- Evt. lækager identificeres og reparerer hurtigst muligt.
- Overbrusningsanlægget er højtryks, hvilket reducerer vandforbruget.

Det årlige vandforbrug er ca. 7.300 m³.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over brug).

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, som værende BAT management, at registrere vandforbruget løbende med henblik på at identificere defekter samt vælge udstyr med fokus på vandbesparelser. Det vurderes også at være BAT, at anvende drikkenipler, idet disse er medvirkende til at spare på vandforbruget.

Påbud

- 12) Der skal foretages en årlig opgørelse af det vandforbrug, der medgår direkte til husdyrproduktionen såsom dyrenes drikkevand og vask af stald.
- 13) Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.6 Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning

Ejers oplysninger

2.5.4.1 Ammoniaktab

I dette afsnit gøres der rede for ammoniakemissionen fra husdyrbruget, samt hvordan emissionen begrænses. I den første tabel vises, på baggrund af ansegningsystemets beregninger, om det lovpålagte krav om ammoniakreduktion er overholdt. I den anden tabel vises det beregnede tab af ammoniak fordelt på forskellige typer af kilder på husdyrbruget. I de følgende tabeller vises der oplysninger om ammoniakemission og begrænsning af emissionen for de enkelte staldafsnit. Det er bl.a. vist, hvor meget forskellige tiltag bidrager til at begrænse ammoniakemissionen i forhold til emissionen fra referencesystemet.

An søger tekst:

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrotationen for malkende køer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lagre opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-683,26 kgN/år

Ammoniaktab i nedluft og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	3152,42
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvikles, ændringer):	0
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	303,38
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lagre (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lagre (kgN/år)
ST-235154	SvSo09	787,50	756,85	30,65	3,89%	0,00	0,00	0,00	756,85
		787,50	756,85	30,65	3,89%	0,00	0,00	46,64	710,20
ST-235155	SvSo07	331,89	317,76	14,12	4,25%	0,00	0,00	0,00	317,76
		331,89	317,76	14,12	4,25%	0,00	0,00	15,85	301,91
ST-235156	SvSo07	291,66	279,25	12,41	4,25%	0,00	0,00	0,00	279,25
		291,66	279,25	12,41	4,25%	0,00	0,00	13,93	265,32
ST-235170	SvSo01	880,00	706,39	173,61	19,73%	0,00	0,00	0,00	706,39
		880,00	706,39	173,61	19,73%	0,00	0,00	43,53	662,86
ST-235171	SvSm01	1151,56	957,59	193,97	16,84%	0,00	0,00	0,00	957,59
		1151,56	957,59	193,97	16,84%	0,00	0,00	75,63	881,96
ST-235177	SvSo07	379,66	363,50	16,15	4,25%	0,00	0,00	0,00	363,50
		379,66	363,50	16,15	4,25%	0,00	0,00	18,14	345,37
ST-235179	SvSo07	181,08	173,33	7,70	4,25%	0,00	0,00	0,00	173,33
		181,08	173,33	7,70	4,25%	0,00	0,00	8,65	164,68
ST-235180	SvSo07	135,77	129,99	5,78	4,25%	0,00	0,00	0,00	129,99
		135,77	129,99	5,78	4,25%	0,00	0,00	6,49	123,51
Sum	Nudrift	4139,07	3684,66	454,39		0,00	0,00	0,00	3684,66
		Ansøgt	4139,07	3684,66	454,39		0,00	0,00	228,86

Ammoniaktab pr. DE og pr. produktionsenhed

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab pr. produktionsenhed (kgN/år) *	Ammoniaktab pr. DE (kgN/år)
ST-235154	SvSo09	0,86	12,37
		0,81	11,61
ST-235155	SvSo07	2,41	14,86
		2,29	14,12
ST-235156	SvSo07	2,41	14,86
		2,29	14,12
ST-235170	SvSo01	2,02	12,46
		1,89	11,69
ST-235171	SvSm01	0,04	7,44
		0,03	6,85
ST-235177	SvSo07	2,41	14,86
		2,29	14,12
ST-235179	SvSo07	2,41	14,86
		2,29	14,12
ST-235180	SvSo07	2,41	14,86
		2,29	14,12

* Ammoniaktab pr. produktionsenhed er ikke type 1 og type 2 korrigeret.

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (miljøteknologi)

StaldID	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
ST-235154	Ingen data				
ST-235155	Ingen data				
ST-235156	Ingen data				
ST-235170	Ingen data				
ST-235171	Ingen data				
ST-235177	Ingen data				
ST-235179	Ingen data				
ST-235180	Ingen data				

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

StaldID	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
ST-235154	SvSo09	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00
ST-235155	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00
ST-235156	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00
ST-235170	SvSo01	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00
ST-235171	Ingen data							
ST-235177	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00
ST-235179	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00
ST-235180	SvSo07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	0,00	0,00	4,65	0,00	0,00	0,00

Beskrivelse af foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning fra lager (miljøteknologi og andel dybetræelse direkte ud)

LagerID	Lager type	Nudrift Ansøgt drift	Tiltag	Indtastet emissions effekt (%)	Andel af dybetræelse direkte ud	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
LA-160064	Flydende husdyrgædningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgædningslager	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00
LA-160065	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Markstak	Ansøgt	Overdækning fast	50,00%	0,00	114,00
LA-160066	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Markstak	Ansøgt	Overdækning fast	50,00%	0,00	114,00

Generel vurdering:

Vilkår:

Id	Vilkår
Ingen vilkår	

2.5.4.2 Påvirkning af natur

I dette afsnit gøres der rede for ammoniakemissionens påvirkning af naturområder. Udgangspunktet for vurderingen af påvirkningen af ammoniakfølsomme naturområder er bl.a. størrelsen af ammoniakdepositionen på områderne. Indledende oplyses der derfor om en række faktorer, som har betydning for beregningen af ammoniakdepositionen.

Ansøger tekst:

Nøgletal emission

	kgN/år
Såmet emission fra stald og lager	3455,80
Meremission fra stald og lager	-228,86

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget med det indendte materiale som viser, at ammoniakemissionsgrænseværdien på 3.463,52 kgN/år overholdes, idet ansøgningen viser 3.455,80 kgN/år. Som virkemiddel har husdyrbruget valgt at overdække 2 gyllebeholdere.

4.7 Ammoniakfordampning fra anlæg til kategori 1 og 2-natur

I dette afsnit redegøres der for husdyrbrugets påvirkning af kategori 1 og 2.

Ejers oplysninger

Maksimale depositioner

	kgN
Højeste merdeposition i naturområdet	0
Højeste totaldeposition i naturområdet	0,0

Haderslev Kommunes vurdering

I revurderinger skal det vurderes om husdyrbrugslovens beskyttelseskrav er overholdt i forhold til ammoniakdeposition til kategori 1- og kategori 2 natur.

Ammoniak-emissionskravet er i revurderinger baseret på BAT-kravet for den pågældende type husdyrbrug på tidspunktet for revurderingen. Hvis BAT-kravet er forskelligt fra totaldepositionskravet er BAT-kravet umiddelbart gældende, dog skal totaldepositionskravet uanset niveauet for BAT være opfyldt efter en frist, som fastlægges konkret i den enkelte revurdering.

Beskyttede naturtyper efter husdyrgodkendelsesloven

Husdyrgodkendelsesloven⁸ og bekendtgørelsen⁹ definerer to grupper af kvælstoffølsomme naturtyper, hvortil der findes et totaldepositionskrav i fht. ammoniakdeposition:

Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Beskyttelsesniveauet for kategori 1 naturtyper er jf. husdyrbrugsbekendtgørelsen² maksimalt 0,2 - 0,7 kg N/ha/år i totaldeposition afhængig af antallet af øvrige husdyrbrug, mens beskyttelsesniveauet for kategori 2 naturtyper er maksimalt 1 kg/N/ha/år i totaldeposition.

Redegørelse og vurdering

I en revurdering er det kun relevant at beregne N-deposition til kategori 1 og kategori 2 natur, fordi det kun er til de naturtyper der stilles krav til ammoniakdepositionen.

⁸ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 med efterfølgende ændringer

⁹ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013 med efterfølgende ændringer

TABEL 1: AMMONIAKDEPOSITION TIL KATEGORISERET NATUR I NÆRHEDEDEN AF ANLÆGGET

Naturområde	Afstand til anlæg	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Baggrundsbelastning (kg N/ha/år)	Tålegrænse (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Elle-og askeskov i Pamhule skov	5,8 km SØ	0	15,8	10-20
<i>Kategori 2</i>				
Overdrev	8,4 km NV	0	14,4	10-20

Ejendommen Bramhalevej 45 ligger ikke i nærheden af kategori 1 eller kategori 2 naturtyper. Kort i bilag 6 viser beliggenheden af de nærmeste kategori 1 og 2 naturtyper. Det nærmeste er en elle- og askeskov i Pamhule Skov, som er kategori 1 natur og ligger 5,8 km sydøst for ejendommen. Hertil er der beregnet total ammoniakdeposition, som viser 0 Kg N/ha/år.

Afskæringskriterierne i husdyrbrugsbekendtgørelsen¹⁰ til kategori 1 og 2 natur er dermed overholdt og der stilles ingen påbud.

4.8 Management

Ejers oplysninger

Godt landmandsskab/Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Ejer og driftsleder står for daglig drift.
- Bedriftens ansatte uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Der føres kvartalstvis journal over vand- og energiforbrug samt spild, og vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Vask af sprøjte sker i marken.

¹⁰ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013.

- Der er ikke udarbejdet planer for reparation og vedligehold. Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Egenkontrol

I løbet af dagen holdes anlæggene under opsyn, og det tjekkes, om de kører som de skal.

Derudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder.
- Gylletanken kontrolleres for flydelag og der føres logbog.
- Gyllebeholderen kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt.
- Autoriseret el-installatør laver årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der vaskes jævnligt stalde inklusiv ventilatorer.
- Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.
- Der udarbejdes sprøjtejournal.
- Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent således blandingen altid er optimeret.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor egenkontrol.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets produktion og håndtering af affald er i overensstemmelse med Bekendtgørelse om opbevaring mv. af døde produktionsdyr og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ. Endvidere at der igennem de gjorte BAT tiltag er søgt, at optimere produktionen, således at der genereres mindst muligt affald. Der stilles på denne baggrund ikke særlige vilkår i forhold til at opnå BAT.

Det vurderes, at en beredskabsplan som er kendt af husdyrbrugets ansatte og som regelmæssigt opdateres kan være med til at forhindre uheld og begrænse den miljømæssige skade, når de alligevel sker. Der stilles derfor påbud i henhold hertil.

Påbud

14) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være oversat til et sprog, der er forståeligt for de ansatte. Beredskabsplanen skal revurderes en gang årligt og påføres med dato. "Nærværende uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren. Se Bilag 7- Beredskabsplan.

5 Gener fra husdyrbruget

I dette afsnit beskrives de gener, der kan være forbundet med husdyrbruget og det vurderes om der er fremkommet nye oplysninger, som gør at der er uhensigtsmæssige gener forbundet med en uændret drift af husdyrbruget. Dette i overensstemmelse med § 39 i husdyrgodkendelsesloven¹¹.

Ejers oplysninger

Kommunens vurdering

Støj

Den hovedsagelige støjkilde stammer fra transporter til og fra ejendommen. Det er også i perioder med markarbejde støj fra store landbrugsmaskiner. Der er i miljøgodkendelsen fra 2006, angivet 626 transporter til og fra ejendommen, med følgende fordeling:

Der foregår en del trafik i forbindelse med den daglige drift af virksomheden.

Transport foregår via de 2 tilkørsler til ejendommen. Der er oplyst følgende antal transporter:

Transporttype	Transporter/år
Olie	12
Døde dyr – DAKA	52
Foder	52
Kornavl	100
Transport af dyr til og fra	78
Transport af husdyrgødning	320
Affald	12

Fluer

Landmanden oplyser der fluebekæmpes med rovfluer. Ejendommen har en aftale med Mortalin vedrørende rottebekæmpelse. Idet fluebekæmpelses vejledningen er overgået til en anden instans, har kommunen lavet dette vilkår som efterfølgende gælder for ejendommen:

Påbud

15) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Støv

Der er i den eksisterende godkendelse stillet vilkår om stalde og udenomsarealer skal renholdes, så der ikke opstår støvgener i området udenfor ejendommen. Der stilles ikke yderligere påbud vedrørende støv.

Transport

I miljøgodkendelsen fra 2005 er det anslået ca. 626 transporter til og fra ejendommen. Der er ikke sket ændringer vedr. transporter til og fra ejendommen og derfor stilles der ikke påbud vedrørende transport til og fra ejendommen.

¹¹ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 1486 af 04/12/2009](#).

6 Vilkår fra eksisterende miljøgodkendelse

I dette afsnit redegøres der for vilkår fra den eksisterende miljøgodkendelse.

To vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse ophæves med denne revurdering, idet de ikke længere vurderes at være relevante.

Følgende vilkår udgår, da Statens Skadedyrslaboratoriums har skiftet navn og idet dyreholdet er blevet ændret:

17. at der foretages en effektiv fluebekæmpelse efter Statens Skadedyrslaboratoriums "retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr".
20. at godkendelsen på 6980 slagtesvin (30-102 kg) svarende til 199,4 DE indebærer, at afgangsvægten kan variere i intervallet 100-110 kg., såfremt antallet af dyreenheder ikke overskrider 199,4 DE efter nuværende omregningsfaktorene.

Øvrige vilkår fra miljøgodkendelsen fastholdes. Bemærk at disse vilkår ikke kan påklages.

Vilkår

1. at godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet, inden 2 år efter den er meddelt
2. at virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.
3. at et eksemplar af godkendelsen til enhver tid skal være tilgængelig for de personer, der arbejder med virksomhedens daglige drift.
4. at virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i intet punkt i området – målt i skel ved nærmeste nabobeboelse – overstiger nedenfor anførte værdier, som er normale for områder udlagt til blandet bolig og erhverv:

Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).

5. at virksomheden, såfremt miljømyndigheden finder det nødvendigt gennem målinger dokumenterer over for miljømyndigheden i Haderslev kommune, at de ovennævnte støjvilkår

overholdes. Målingerne skal udføres som angivet i miljøstyrelsens seneste vejledning, og kan maksimalt forlanges gennemført én gang årligt.

I.1.3 Emission (lugt og luft)

6. at stalde og udenomsarealer skal vedligeholdes, således at væsentlige støv- og lugtgener ikke opstår i området uden for ejendommen.
7. at aktiviteter ved silo og foderfremstilling skal foregå således at evt. støvgener undgås.

I.1.4 Husdyrgødning

8. at påfyldning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn skal foregå med gyllevognen placeret på en betonbefæstet omladeplads med opsamling til tæt beholder med låg el. lign, således at hvis der sker overpumpning/spild, så kan dette opsamles. Pladsen skal holdes fri af tankvæggen, så der ikke kan overføres kræfter til denne med evt. skade på tanken til følge.
9. at pumper og maskiner til transport af gylle (pumpning af gylle til gyllevogne) altid skal være under opsyn, når de er i brug. Herudover skal pumpeanlægget være udformet således, at uvedkommende ikke kan aktivere pumpen, hvorved der kan ske utilsigtet udpumpning af gylle.
10. at der kun må afledes sanitært spildevand samt overfladevand til recipient.
11. at evt. vask af gyllevogn og gødningsredskaber samt sprøjteudstyr foregår på befæstet areal med opsamling i tæt beholder.
12. at vask af maskiner m.v. foregår på et befæstet areal og særlig spildevandstilladelse skal indhentes hertil.

I.1.6 Brændstoftanke

13. at olietanke placeres på befæstet areal med kant, således at eventuelle utætheder straks kan snøres, og olien tilbageholdes.

I.1.7 Andet

14. at døde dyr snarest transporteres til destruktionsanstalt og i tidsrummet inden afhentning opbevares i lukket rum eller på en sådan måde, at de ikke kan give anledning til væsentlige lugtgener eller andet uhygiejnisk forhold. Døde dyr må ikke nedgraves eller opbevares sammen med fast eller flydende gødning. På afhentningsstedet skal de døde dyr også være overdækkede. Døde dyr skal afhentes mindst en gang om ugen.

15. at sprøjtemidler/lægemidler hver for sig opbevares forsvarligt, under lås, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer og lignende.
16. at påfyldning af marksprøjten foregår på befæstet areal med afløb til lukket beholder. Fyldning af marksprøjten skal ske under konstant opsyn. Påfyldning af vand til marksprøjten kan ske fra en buffertank. Vandslangen skal forsynes med en anordning, der sikrer, at slangen hænger over vandspejlet, så der ikke kan ske tilbagesug. Der må ikke tages vand direkte fra en brønd/boring, et vandløb eller sø til dette formål
18. at udenomsarealer holdes i ryddelig stand, således at mulighed for rottetilhold og gener for omgivelserne minimeres.
19. at farligt affald opbevares under tag, i lukket emballage, på tæt bund med kant og uden afløb til kloak.

I.1.8 Egenkontrol og tilsyn

21. at der til enhver tid skal kunne fremlægges tilsynsmyndigheden, Haderslev kommune, kopi af skriftlige aftaler om afsætning af overskydende gødning eller kopi af forpagtningskontrakter.
22. at der til enhver tid skal kunne fremlægges tilsynsmyndigheden, Haderslev kommune, dokumentation (slagteriefregning o.l.) for størrelsen af husdyrproduktionen på ejendommen.
23. at der til enhver tid over for tilsynsmyndigheden, Haderslev kommune fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt.
24. at der skal ske både en alarmering til alarmcentral (ring 112) og igangsætning af afværgeforanstaltninger, såfremt gylleudslip ved uheld eller lignende kan medføre en forurening af omgivelser herunder vandløb.

Endvidere bemærkes, at krav til harmoniarealer er fastlagt i den til enhver tid gældende husdyrbekendtgørelse.

7 Bilag

Bilag 1 – Grundlag for vilkår og lovgivning.....	27
Bilag 2 – Oversigt over vilkår og påbud	29
Bilag 3 – Oversigtskort over anlæg	34
Bilag 4 – BAT beregninger	35
Bilag 5 – Kapacitetserklæring.....	38
Bilag 6 – Kategori 1 og 2-natur i fht. Anlæg	39
Bilag 7 - Beredskabsplan	40
Kortbilag til beredskabsplanen.	50

Bilag 1 – Grundlag for vilkår og lovgivning

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og følgende af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

Vejledninger

- Miljøministeriets digitale [husdyrvejledning](#)
- Vejledning 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere
- Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning
- Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.
- Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug
- Vejledning nr. 12/1992 Om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven
- "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK

Lovgivning

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler som anvendes i miljøgodkendelsen er angivet i parentes.

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LOV nr. 1572 af 20/12/2006](#)
- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 1486 af 04/12/2009](#) (Husdyrgodkendelsesloven).
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - [BEK nr. 879 af 26/06/2010](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse - [LBK nr. 951 af 03/07/2013](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb – [LBK nr. 1208 af 30/09/2013](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug – [BEK nr. 1280 af 08/11/2013](#)
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr 853 af 30/06/2014](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – [BEK nr 1309 af 18/12/2012](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – [BEK nr. 1321 af 21/12/2011](#) (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – [BEK nr. 408 af 01/05/2007](#)

- Bekendtgørelse af museumsloven – [LBK nr 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Lov om randzoner – [LOV nr. 591 af 14/06/2011](#) (Randzonenloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 14/06/2012. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2013, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan finde på kommuneplan2013.haderslev.dk
- Regionplan 2005-2016, Sønderjyllands Amt. Regionplanen der i dag er ophævet til landsplandirektiv kan findes på [naturstyrelsens hjemmeside](#).

Bilag 2 – Oversigt over vilkår og påbud

Oversigt over påbud

- 1) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 2) Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages en oprydning, som kan accepteres af Haderslev Kommune, herunder tømning af gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. rengøring af staldanlæg og bortskaffelse af kemikalier og sprøjtemidler til godkendt modtager mv. Alle staldafsnit og opbevaringsanlæg skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning. Alle opbevaringsanlæg til foder skal tømmes. Gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til de øvrige bygninger og som tages ud af brug, skal fjernes. Alle olietanke der anvendes i forbindelse med driften af staldene skal tømmes. Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.
- 3) Den totale mængde P ab dyr pr år beregnet som P ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end **5,33684 kg P pr. år pr årssø**.
- 4) Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
  - antal årssøer
  - grise pr. årssø
  - fravænningsalder og -vægt
  - foderforbrug
  - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i foderblandingerne.
- 5) P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.
- 6) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 7) Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrif-ter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 8) Gyllebeholder nr LA-160065 og LA-160066, skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med invendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle samt fjernelse af bundfald. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Kommunen underrettes straks herom. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter
- 9) Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 10) Husdyrbrugets energiforbrug (el, diesel og fyringsolie) skal årligt aflæses og registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på

tilsynsmyndighedens forlangende. Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

11) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.

12) Der skal foretages en årlig opgørelse af det vandforbrug, der medgår direkte til husdyrproduktionen såsom dyrenes drikkevand og vask af stald.

13) Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

14) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være oversat til et sprog, der er forståeligt for de ansatte. Beredskabsplanen skal revurderes en gang årligt og påføres med dato. "Nærved uheld" skal noteres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren. Se Bilag 7- Beredskabsplan.

15) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

To vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse ophæves med denne revurdering, idet de ikke længere vurderes at være relevante.

1. at godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet, inden 2 år efter den er meddelt
2. at virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.
3. at et eksemplar af godkendelsen til enhver tid skal være tilgængelig for de personer, der arbejder med virksomhedens daglige drift.

4. at virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i intet punkt i området – målt i skel ved nærmeste nabobeboelse – overstiger nedenfor anførte værdier, som er normale for områder udlagt til blandet bolig og erhverv:

Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).

5. at virksomheden, såfremt miljømyndigheden finder det nødvendigt gennem målinger dokumenterer over for miljømyndigheden i Haderslev kommune, at de ovennævnte støjvilkår

overholdes. Målingerne skal udføres som angivet i miljøstyrelsens seneste vejledning, og kan maksimalt forlanges gennemført én gang årligt.

I.1.3 Emission (lugt og luft)

6. at stalde og udenomsarealer skal vedligeholdes, således at væsentlige støv- og lugtgener ikke opstår i området uden for ejendommen.
7. at aktiviteter ved silo og foderfremstilling skal foregå således at evt. støvgener undgås.

I.1.4 Husdyrgødning

8. at påfyldning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn skal foregå med gyllevognen placeret på en betonbefæstet omladeplads med opsamling til tæt beholder med låg el. lign, således at hvis der sker overpumpning/spild, så kan dette opsamles. Pladsen skal holdes fri af tankvæggen, så der ikke kan overføres kræfter til denne med evt. skade på tanken til følge.
9. at pumper og maskiner til transport af gylle (pumpning af gylle til gyllevogne) altid skal være under opsyn, når de er i brug. Herudover skal pumpeanlægget være udformet således, at uvedkommende ikke kan aktivere pumpen, hvorved der kan ske utilsigtet udpumpning af gylle.

10. at der kun må afledes sanitært spildevand samt overfladevand til recipient.
11. at evt. vask af gyllevogn og gødningsredskaber samt sprøjteudstyr foregår på befæstet areal med opsamling i tæt beholder.
12. at vask af maskiner m.v. foregår på et befæstet areal og særlig spildevandstilladelse skal indhentes hertil.

I.1.6 Brændstoftanke

13. at olietanke placeres på befæstet areal med kant, således at eventuelle utætheder straks kan snøres, og olien tilbageholdes.

I.1.7 Andet

14. at døde dyr snarest transporteres til destruktionsanstalt og i tidsrummet inden afhentning opbevares i lukket rum eller på en sådan måde, at de ikke kan give anledning til væsentlige lugtgener eller andet uhygiejnisk forhold. Døde dyr må ikke nedgraves eller opbevares sammen med fast eller flydende gødning. På afhentningsstedet skal de døde dyr også være overdækkede. Døde dyr skal afhentes mindst en gang om ugen.
15. at sprøjtemidler/lægemidler hver for sig opbevares forsvarligt, under lås, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer og lignende.
16. at påfyldning af marksprøjten foregår på befæstet areal med afløb til lukket beholder. Fyldning af marksprøjten skal ske under konstant opsyn. Påfyldning af vand til marksprøjten kan ske fra en buffertank. Vandslangen skal forsynes med en anordning, der sikrer, at slangen hænger over vandspejlet, så der ikke kan ske tilbagesug. Der må ikke tages vand direkte fra en brønd/boring, et vandløb eller sø til dette formål
18. at udenomsarealer holdes i ryddelig stand, således at mulighed for rottetilhold og gener for omgivelserne minimeres.
19. at farligt affald opbevares under tag, i lukket emballage, på tæt bund med kant og uden afløb til kloak.

I.1.8 Egenkontrol og tilsyn

21. at der til enhver tid skal kunne fremlægges tilsynsmyndigheden, Haderslev kommune, kopi af skriftlige aftaler om afsætning af overskydende gødning eller kopi af forpagtningskontrakter.
22. at der til enhver tid skal kunne fremlægges tilsynsmyndigheden, Haderslev kommune, dokumentation (slagteriefregning o.l.) for størrelsen af husdyrproduktionen på ejendommen.
23. at der til enhver tid over for tilsynsmyndigheden, Haderslev kommune fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt.
24. at der skal ske både en alarmering til alarmcentral (ring 112) og igangsætning af afværgeforanstaltninger, såfremt gylleudslip ved uheld eller lignende kan medføre en forurening af omgivelser herunder vandløb.

Endvidere bemærkes, at krav til harmoniarealer er fastlagt i den til enhver tid gældende husdyrbekendtgørelse.

Bilag 3 - Oversigtskort over anlæg

Bilag 4 – BAT beregninger

Bedst tilgængelige teknologi for svin.

Vejledende BAT-emissionskrav

Beregningen er lavet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi (BAT) (MST maj 2011).

875 søer i eksisterende stalde:

Løbeafdeling, delvis spaltegulv, individuelt opstaldning

350 årssøer x 1,74 kg N pr. årssø = 609 kg N

Drægtighedsafdeling, løsgående delvis spaltegulv

525 årssøer x 2,11 kg N pr. årssø = 1.107,75 kg N

Farestald med delvis spaltegulv

875 årssøer x 0,75 kg N pr. årssø = 656,25 kg N

27.900 smågrise (7,2 – 30 kg.)i eksisterende stalde

Korrektion på vægt: $((30-7,2) \times (13,01 + 0,177 \times (30 + 7,2)))/492 = 0,909$

27.900 smågrise x 0,043 kg. N/gris x 0,909 = 1.090,52 kg N

Vægtkorrektion:

$(32 - 7,2) \times (20,95 + 0,177 \times (32 + 7,2))/628 = 1,1$

BAT-emissionsgrænseværdien er dermed i alt: 3.463,52 kg N

Ovenstående er den teoretiske værdi. Der henvises til bilag med BAT-redegørelse for beskrivelse bedriftens faktiske niveau inkl. økonomiske beregninger og fravalg af BAT.

BAT Fosfor

BAT-niveauet for fosfor for det aktuelle projekt er beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med henholdsvis konventionelt hold af søer med pattegrise ved fravæning (gyllebaserede staldsystemer), konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) samt konventionel produktion af slagtesvin 30-102 kg (gyllebaserede staldsystemer) fra 2011.

Emissionsgrænseværdien for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af henholdsvis søer med pattegrise, smågrise samt slagtesvin er individuel for hver dyretype.

Antal dyr	DE*	Max. kg P/DE ab lager*	Beregning	Max. tilladte kg P ab lager
875 søer	202,98	23 kg	202,98 x 23	4.668,54
27.900 smågrise	128,77	27,8 kg	128,77 x 27,8	3.579,8
Total	331,75			8.249,3

* DE er udregnet med udgangspunkt i de faktuelle vægtintervaller. Det vurderes, at de afvigende vægtintervaller vil have så lille indflydelse på husdyrgødningens P-indhold ab lager, at der ikke korrigeres men udelukkende anvendes værdien i MST vejledende emissionsgrænseværdier for P for hver dyretype.

Emissionsgrænseværdien for fosfor for det aktuelle projekt må dermed max. være på 8.246,5 kg P ab lager.

Det aktuelle projekt ligger ifølge ansøgningen på 8.250,96 kg P ab lager og dermed er BAT med hensyn til fosfor overholdt.

Følgende tiltag er valgt for t leve op til BAT

- Overdækning af to gyllebeholdere på 3.000 m³
- 4,65 gram P/FE

Fravalg af BAT

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), så bør teknologier, der overstiger 100 kr. pr kg N reduceret eller 50 kr. pr årssø, ikke indgå i vurderingen. Omkostningerne i nedenstående tabel er fundet i miljøstyrelsens teknologiblade. Omkostningerne gælder for besætninger med 500 DE. Den aktuelle besætning er med 331,75 DE, og må derfor forventes at have omkostninger på minimum dette niveau.

Teknologi	Kr pr årsso (må max koste 50 kr pr årsso)	Kr pr kg N (må max koste 100 kr pr kg N)	Bemærkninger
Kemisk luftrensning	>62	<100	Koster over 50 kr. pr årsso og er dermed ikke BAT
Biologisk luftrensning	>64	<100	Koster over 50 kr. pr årsso og er dermed ikke BAT
Gylleforsuring	>106	31	Koster over 50 kr. pr årsso og er dermed ikke BAT
Fodertiltag	0	0	Minimum 133 g råprot. pr FE for undgå risiko for lavere fravænningsvægt og mindre kuldstørrelse
Benzoesyre			Findes ikke på MST hjemmeside?
Teltdug	12	56	

Det beregnede teoretiske BAT-niveau for ammoniakfordampning kan overholdes ved overdækningen af to gyllebeholdere på 3.000 m³

Det beregnede teoretiske BAT-niveau for fosforproduktion fra søerne kan overholdes ved at reducere foderets indhold af fosfor til 4,65 g P/FE.

Benzoesyre

Der ikke valgt benzoesyre, idet man har vurderet, at det bliver en meget dyr råvare i fremtiden, og derfor vil være for dyrt et virkemiddel at benytte i forhold til den ammoniakreduktion man får.

Gylleforsuring

Ansøger har fravalgt gylleforsuring, idet det er et dyrt virkemiddel. Desuden er gylleforsuring svær at få til at fungere i svinestalde pga. af staldenes mange sektioneringer. Det er svært at få gyllen til at cirkulere effektivt rundt under hver staldsektion, hvilket er nødvendigt for at få gylleforsuring til at fungere rigtigt.

Foranstaltninger ved ophør af produktion I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, kornsilo og halmlænge blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholderen, som opføres i forbindelse med udvidelsen blive fjernet, når den ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

Bilag 5 - Kapacitetserklæring

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

Af

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Beholder	3000
2 Beholder	3000
3 Beholder	1000
4 Kanaler	600
5	
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	7600

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1	
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	0

Evt. kommentarer:

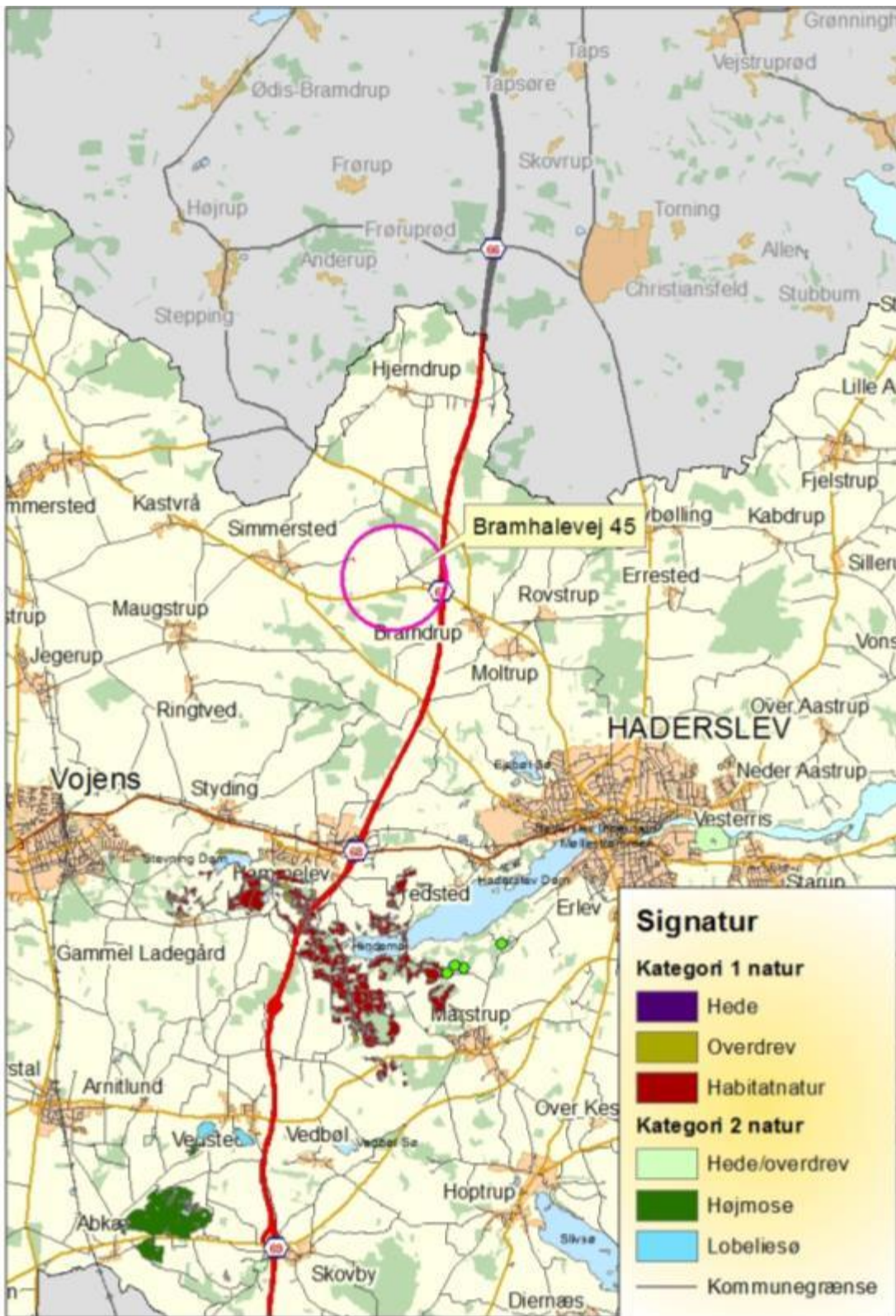
Placering af dybstrøelse

Overfladevand fra befæstigede arealer

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavlskonsulent for konkret vurdering.

Bilag 6 - Kategori 1 og 2-natur i fht. Anlæg

Bilag 7 - Beredskabsplan

74506417, I/S Skovgård
Skovgårdsvej 15, 6900 Vojens

Miljørådgiver Marina Berndt
Opdateret, den 25. august 2014

Beredskabsplan for

I/S Skovgård
Bramhalevej 45
6100 Haderslev
Tlf. 74506417 mobil nr. 40781475

Map:\afp\0152\FYK\Køkken\Beredskabsplan\Beredskabsplan\Beredskabsplan.doc

Udarbejdet den: 13. november 2014

Sønderjysk Landboforening
Billundvej 3
6900 Vojens

Tlf. 73 20 26 00
Fax 73 20 26 05

sif@sif.dk
www.sif.dk

Version: 2009-08-14

Side 1 af 10

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre.....	4
Brand- og evakuering	5
Overløb af gylle.....	6
Kemikalie- og oliespild.....	7
Stophaner og hovedafbrydere.....	8
Strømsvigt	9
Transport af bekæmpelsesmidler	10

Udarbejdet under oplysninger af ejer samt:

Marina Berndt
Miljørådgiver

Billundvej 3
6500 Vejens
Tlf. 73202600

Side 2 af 10

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe 2 eksemplarer:

- Forrum i stalden.
- Kontoret i stuehuset.

Kort Materiale:

Bagerst er der oversigts kort over ejendommen mm. med angivelse af:

Mark- og drikkevandsboringer/brønde.
Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring m.v.).
Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede).
Drænbrønde/regnvandsbrønde/afløb.
Udløbspunkter til vandløb/jord fra dræn.
Slukningsmateriel og åndedrætsværn.
Afbrydere strøm, vand, anlæg og diverse pumper mm.
Trykflaskeoplag af f.eks. Flaskegas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

HUSK

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 112.

Efter f.eks. brand tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFON NUMRE

Nærmeste telefon står i stuehuset og har nr. 74506417

Miljømyndighederne	kontaktes på	via 112
Falck	kontaktes på	70102030
Brandvæsen	kontaktes på	112
Lægevagt	kontaktes på	70110707
Tandlægevagt	kontaktes på	70110707
Landboforening	kontaktes på	73202600
Dyrlæge	kontaktes på	73521210
Foderstof DLG	kontaktes på	33686000
Elektriker EL-TEK	kontaktes på	74576220
Smeden Carsten	kontaktes på	41193806
VVS Carsten CUE	kontaktes på kontaktes på	41193806 74562926
Ventilationsfirma EL-TEM	kontaktes på	74576220
Leverandør af EL Sto Energi	kontaktes på	70115000
Haderslev Slamsuger Service	kontaktes på	74526024
Errested Maskinstation "slamsuger"	kontaktes på	74522795
Haderslev Kommune	kontaktes på	74343434

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand.
- Er der tilskadekomne – hvor mange?
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren, I/S Skovgård på tlf. 74506417 eller mobil nr. 40781475.
Vagt Carsten 41193806

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på Bilag .

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe med kortmateriale

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Vand
- Pulverslukker

INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra!
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun Miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, I/S Skovgård på tlf. 74506417 eller mobilnr 40781475
Carsten 41193806

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 74343434.

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til drænbrønd. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængigt af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn, skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se bilag).

Medhjælper/fodermester Luri på tlf.52657661.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Rundballer Halmlade
- Spåner Maskinhus
- Minilæsser – nøgle i forrum

INSTRUKS TIL KEMIKALIE- OG OLIESPILD

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen. Olietank er i maskinhus.

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie – RING 112 – OPLYS:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren I/S Skovgård på tlf. 74506417 eller mobil nr. 40781475

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd.
Opdæmning kan evt. foretages men jord, halmballer ol. afhængig af mængde og art.
Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se bilag).

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Rundballer

Desuden findes der i kemikalierummet savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

Vand:

- Hovedhanen sidder ved 2 (se bilag).

I stald sidder stophane ved 3

I stald sidder stophane ved 4

Elektricitet:

- Hovedafbryder sidder ved 4f (se bilag).

El-tavle sidder ved: Dør sydvest hjørne gårdsplads.

Nye ampere sikringer opbevares ved EL tavle

INSTRUKS VED STRØMSVIGT

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.

Begræns træk gener og varmeudvikling (overbrusning)

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lign.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til energiselskabet eller elektriker og forhør om varighed af udfaldet.

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre en ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende.

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit og med god belysning.
- Der skal forefindes et sugende materiale, f.eks. savsmuld, kattegrus og lign. til opsamling af evt. spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Kortbilag til beredskabsplanen.

